

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

Проаналізовані проблеми, зокрема нечіткість законодавчих норм, обмежений доступ до ресурсів, нерівність у правовому полі, вимагають комплексного підходу до вдосконалення правового статусу товаровиробників. Важливим кроком є уніфікація правових норм, цифровізація галузі, створення електронного реєстру товаровиробників, а також адаптація українського законодавства до європейських стандартів у межах євроінтеграційного курсу.

Таким чином, правове забезпечення діяльності сільськогосподарських товаровиробників має бути послідовним, цілісним і справедливим. Лише за таких умов можливо досягти стабільного розвитку аграрного сектору, посилити економічну безпеку держави та створити сприятливе середовище для аграріїв усіх рівнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 № 1877-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15 - Text>
4. Угода про асоціацію між Україною та ЄС (2014). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 - Text

УДК 341.9:314.151.3-054.73

ГУДЗІКЕВИЧ Л.І., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦЯ У ПОЛЬЩІ

В тезах розглядається отримання правового статусу біженця, права біженців у Польщі. Аналізується право на матеріальну та медичну допомогу біженцям з України.

Ключові слова: правовий статус, біженці, допомога, громадяни України, ідентифікаційний номер-PESEL UKR.

Широкомасштабна війна, яку розпочала Росія 24 лютого 2022 року проти нашої держави змусила багатьох громадян покинути власні домівки та робочі місця. Перші місяці війни були найтяжчими в історії сучасної України. Ворог окупував міста й села, тому мільйони людей змушені були покинути країну та виїхати за кордон. Кількість людей, які виїхали за кордон у пошуках безпеки та захисту від воєнних дій, на жаль, збільшується. Найбільшу кількість біженців з України після 24 лютого 2022 року прийняли Німеччина, Чехія та Польща.

Біженець - це загальне поняття, що описує людей, які були змушені покинути домівку та шукати захисту в більш безпечному місці.

Отримати правовий статус біженця може кожна людина, яка:

- має обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознаками раси, релігії, громадянства, політичних поглядів;
- перебуває за межами країни своєї національної належності;
- не в змозі або не бажає користуватися захистом своєї країни.

Отриманий правовий статус гарантує право безстрокового проживання на території держави. Він може бути відкликаний щойно з'являються докази, які вказують на підстави для перегляду. Слід зазначити, що припинення війни в Україні не є автоматичною підставою для позбавлення людини відповідного статусу.

Процес отримання правового статусу біженця передбачає проходження адміністративної процедури, яка триває від 6-ти місяців. Для цього потрібно звернутися із

заявою про набуття відповідного статусу до компетентного органу тієї країни, кордон якої людина вперше перетнула. Кожна країна ЄС має свої особливості процедури розгляду заяви, наприклад, вилучення паспорта до спливу 6-ти місячного терміну, заборона на працевлаштування впродовж цього строку та виїзд із країни перебування, обов'язкове проживання у відведеному державою місці.

Правовий статус біженця надає досить схоже коло прав, як і тимчасовий захист. Головна відмінність полягає в тому, що не всі права доступні одразу з моменту звернення із заявою про набуття статусу біженця. Люди, які вже набули відповідного статусу, мають право на:

- житло (зазвичай, це спальне місце в центрі для біженців);
- безкоштовне харчування;
- медичну допомогу (обмежену);
- безкоштовний проїзд у громадському транспорті;

Особливість набуття правового статусу біженця полягає у тому, що протягом 6 місяців особа не може працевлаштуватися, поки триває розгляд її заяви про надання статусу біженця. Таке обмеження діє навіть якщо до цього часу людина жила і працювала в цій державі [1].

Розглянемо права визнаних біженців у Польщі.

Особа, якій надано статус біженця або додатковий захист:

- Має право на безстрокове проживання в Польщі.
- Отримує карту проживання (дійсна 3 роки з поновленням) та Женевський проїзний документ (дійсний 2 роки з поновленням). У разі додаткового захисту ця карта проживання дійсна протягом 2 років з поновленням.

- Має ті самі права, що й громадяни Польщі, за винятком права голосу. Це включає право жити в Польщі, подорожувати, працювати та відкривати бізнес без спеціального дозволу на роботу, доступ до освіти, отримання соціальної допомоги, включно з допомогою, та доступ до державної служби охорони здоров'я.

- Має доступ до інтеграційної допомоги на термін до 12 місяців

Визнані біженці повинні дотримуватися всіх законів, політики та процедур, які вимагаються від громадян Польщі [1].

Громадяни України, які легально перебувають на території Польщі у зв'язку із в'їздом до Польщі починаючи від 24 лютого 2022 р. (та їх подружжя незалежно від громадянства), мають право на виплати: сімейні, 800+, свідчень на соціальну допомогу (наприклад, грошову чи матеріальну допомогу, інтервенційна допомога), Добрий старт, сімейний опікунський капітал, дофінансування до оплати батьків за перебування дитини в яслах. Право на пільги та дофінансування, яке призначається дітям, також мають тимчасові опікуни неповнолітнього. Ці свідчення прислужують на таких самих правилах як і громадянам Польщі, за винятками, що впливають із «спецзакону».

Заяви щодо отримання вищезазначених пільги повинні містити номери PESEL заявника та його/її дитини/дітей.

Соціальна допомога може також признаватись громадянам України, які легально проживають у Польщі на інших підставах (незалежно від того, коли вони в'їхали в Польщу), а член їхньої сім'ї повернувся на територію України. Право до окремих пільг залежить від індивідуального матеріального становища іноземця.

У випадку виїзду громадянина України чи дитини з території Польщі будуть призупинені виплати призначені на допомогу родині, виховну допомогу, Добрий Старт, сімейний капітал, дофінансування перебування в дитячому садку. У випадку повторного в'їзду та виконання умов, що дають право на ці пільги, виплати будуть здійснюватися з місяця, в якому вони були призупинені.

Якщо викликана особа з'являється до органу після закінчення встановленого терміну, виплата допомоги здійснюється з наступного місяця від місяця, в якому було надано пояснення [1].

Після набрання чинності змін до Закону «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави» легальний термін перебування громадян України (і визначених членів їхніх сімей) буде продовжено до 30 вересня 2025 року.

Також були внесені зміни в положення, які запобігають нелегальному перебуванню громадян України та сприяють легалізації їхнього перебування в Польщі. Аналогічно до 30 вересня 2025 року продовжено:

- строки дії легальних термінів перебування та дії національних віз громадян України;
- строки дії легальних посвідок на тимчасове проживання громадян України;
- строки виїзду громадян України з території Польщі, які легально перебувають у Польщі (згідно з частиною 6 статті 299 Закону «Про іноземців» від 12 грудня 2013 р.);
- строки для добровільного повернення (наразі це строки для добровільного виїзду), вказані в рішеннях, виданих громадянам України про зобов'язання іноземця повернутися (відповідно до частини 1 статті 315 Закону «Про іноземців»);
- строки дії легальних посвідок на перебування, польських документів, що посвідчують особу іноземця, та документів «дозвіл на толерантне перебування», виданих громадянам України;
- перебування громадян України на території Польщі вважається легальним у зв'язку із закінченням терміну дозволеного короткотермінового перебування (на підставі шенгенської візи, виданої польським органом, на підставі візи, виданої іншою країною Шенгенської угоди, на підставі посвідки на проживання, виданої компетентним органом іншої країни Шенгенської угоди або в рамках безвізового режиму);
- на громадян України не поширюється у провадженні щодо надання посвідки на тимчасове проживання з метою провадження підприємницької діяльності, зазначеної у частині 1(3) статті 142 Закону «Про іноземців» від 12 грудня 2013 р. (Вісник законів за 2023 р., поз. 519, із змінами та доповненнями) вимога щодо розміру та якості господарської діяльності, що провадиться, якщо вони провадять господарську діяльність на підставі реєстрації в CEIDG (Центральний реєстр та відомості про господарську діяльність);
- застосовуються положення частини 1 статті 42а Закону «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави», що встановлює субсидіарну матеріально-правову основу для надання посвідки на тимчасове проживання громадянам України;
- провадження, розпочате щодо зобов'язання іноземця повернутися, щодо громадян України можна не розпочинати або можна закрити [2].

Змінами до Закону встановлено, що заяву про надання номера PESEL громадянину України, який перебуває на території Польщі на законних підставах (відповідно до п. 1 ст. 2), необхідно подати негайно після прибуття до Польщі. До прийняття цих змін цей термін становив 30 днів.

З 1 квітня 2023 року громадяни України, які мають номер PESEL зі статусом UKR, можуть подавати документи на отримання посвідки на тимчасове проживання з метою працевлаштування або ведення господарської діяльності. Це не є обов'язковим і адресоване людям, які почуваються впевнено на польському ринку праці та хочуть відмовитися від використання тимчасового захисту.

Описана поправка розширює цей каталог та дозволяє подати заяву на дозвіл на тимчасове проживання:

- членам сім'ї громадянина Республіки Польща – для чоловіка/дружини громадянина Польщі та для неповнолітньої дитини чоловіка/дружини громадянина Польщі (п. 2 ст. 158 Закону про іноземців);

- для возз'єднання з родиною (стаття 159(1) Закону «Про іноземців») [2].

Закон також запроваджує новий спосіб подальшої легалізації перебування громадян України під тимчасовим захистом. Отримати дозвіл на проживання на 3 роки можна буде особам, які відповідають таким умовам:

- 4 березня 2024 р. у них був статус UKR;
- на день подачі заяви на отримання посвідки на проживання вони мають статус UKR;
- мали безперервний статус UKR протягом щонайменше 365 днів.

Заява на отримання посвідки на проживання буде подаватися лише в електронній формі за допомогою онлайн-сервісу, наданим головою Управління у справах іноземців за спеціальною формою (зазначається у відповідному розпорядженні). Положення щодо цього процесу набудуть чинності лише із запуском онлайн-сервісу. Детальна інформація про цей процес буде доступна до запуску онлайн-сервісу, який запланований на наступний рік [2].

На початок 2025 року в системі було зареєстровано 1,9 мільйона громадян України, але в реальності їх кількість може бути меншою – не всі офіційно повідомляють про свій виїзд. Частина біженців повернулася на батьківщину, а частина поїхала далі, шукаючи стабільності в інших країнах. Незважаючи на це, Польща все ще залишається для багатьох українців місцем, де вони будують нове життя – працюють, навчаються і намагаються знайти свій шлях у новій реальності, часто з надією повернутися додому, коли ситуація дозволить [4].

Так, поняття «правовий статус» в більшій мірі виражає формально-юридичний бік стану суб'єкта і визначається як факт-стан [5, с. 19], особливо враховуючи їхні права в певній сфері та обов'язки та відношення до певної країни.

Отже, Польща є одна з небагатьох європейських країн, яка прихистила українців надаючи різні блага, які потрібно для повноцінного життя. Слід мати на увазі вклад Польщі та її громадянам за допомогу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон про допомогу громадянам України – Асоціація правової інтервенції – Україна. Stowarzyszenie Interwencji Prawnej – Ukraina – Portal Prawny dla uciekających z Ukrainy. URL:<https://ukraina.interwencjaprawna.pl/закон-про-допомогу-громадянам-україн/> (дата звернення: 26.03.2025).
2. Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави: Зміни до Закону. Управління у справах іноземців. Portal Gov.pl. Управління у справах іноземців. URL:<https://www.gov.pl/web/udsc-ua/-----2> (дата звернення: 26.03.2025).
3. Інститут аналітики та адвокації. Інститут аналітики та адвокації. URL:<https://iaa.org.ua/about/> (дата звернення: 26.03.2025).
4. Savchyshyn M. Соціальна дослідниця Іванна Кильюшик: У Польщі статус біженця мають лише 77 українців. vpolshchi.pl. URL:<https://vpolshchi.pl/social-na-doslidnicya-ivanna-kilyushik-u-pol-shi-status-bizhencya-maye-lishe-77-uk-6972934213933600a> (дата звернення: 26.03.2025).
5. Макаrchук В.В. Поняття «правовий статус особи» в теоретично-правовій літературі. Право.ua. 2015. № 3. С. 18–23. URL:<https://rep.btsau.edu.ua/handle/БНАУ/1740> (дата звернення: 26.03.2025).

УДК 347.96

ГУДЗІКЕВИЧ Л.І., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **НАСТІНА О.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ ЯК СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Юридична клініка діє як структурний підрозділ закладу вищої освіти, і являється базою для практичного навчання студентів та безоплатної правової допомоги населенню. Історія, становлення, розвиток юридичних клінік.

Ключові слова: юридична клініка, безоплатна правнича допомога, правовий статус юридичної клініки.

ЗМІСТ

Безуглов І.Є., Сокиринська О.А. Дотримання прав людини в ісламських країнах.....	3
Богданевич Д.І., Мельник В.О. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників.....	5
Гудзікевич Л.І., Макарчук В.В. Правовий статус біженця у Польщі.....	7
Гудзікевич Л.І., Настіна О.І. Правовий статус юридичної клініки як структурного підрозділу закладу вищої освіти.....	10
Гулько Я.О., Бровко Н.І. До питання щодо конституційного складу Верховної Ради.....	12
Гулько Я.О., Терещук М.М. Гетьманщина як фундаментальний етап становлення української державності.....	13
Дембішка М.С., Макарчук В.В. Правові аспекти повторного медичного огляду військовозобов'язаних.....	15
Дергалюк В.М., Сімакова С.І. Особливості збирання доказів під час розслідування кримінальних правопорушень.....	17
Довгопол А.М., Макарчук В.В. Особливості надання відстрочки від мобілізації окремим категоріям осіб: батьки-одиначки та догляд за особою.....	18
Ігнатенко І.А., Сімакова С.І. Недопустимість доказів у кримінальному процесі.....	21
Ігнатенко І.А., Сімакова С.І. Окремі випадки маніпуляцій конфліктами.....	23
Ігнатенко І.А., Самойлович А.А. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення: актуальні питання.....	25
Казміренко Ю.В., Макарчук В.В. Особливості юридичної відповідальності за порушення міграційного законодавства України.....	27
Катаєв Я.Д., Ковальчук І.В. Міжнародні підходи до діджиталізації механізмів фінансового контролю.....	29
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Вплив штучного інтелекту на злочинність в Україні.....	30
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Окремі аспекти затримання особи в умовах воєнного стану.....	32
Кириченко В.В., Самойлович А.А. Проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.....	34
Кириченко В.В., Ломакіна І.Ю. Проблема гендерної рівності у трудових відносинах.....	35
Когутенко Д.В., Ковальчук І.В. Актуальні проблеми та аналіз законодавства в сфері ветеринарної медицини.....	36
Кондратенко О.Є., Терещук М.М. Юридичні гарантії законності у банківській сфері.....	38
Костенко Л.І., Макарчук В.В. Правові підстави надання відстрочки від призову на військову службу військовозобов'язаним, які мають трьох та більше дітей до 18 років.....	40
Кузьомко Т.Р., Тимчук І.М. Кібермобінг та мова ворожнечі: як протистояти негативним явищам в онлайн-спілкуванні.....	41
Кузьомко Т.Р., Ордіна Л.Л. Регіональні особливості української писанки.....	44
Кульоміна А.М., Макарчук В.В. Вплив воєнних дій на міграційну політику сусідніх з Україною країн.....	46
Кульоміна А.М., Макарчук В.В. Протидія торгівлі людьми та нелегальній міграції в умовах гуманітарних криз.....	48
Левченко М.С., Терещук М.М. Хотинська битва як поворотний момент у становленні української державності.....	50
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Механізм правового регулювання та його елементи в сучасному правозастосуванні.....	51
Мякушак Б.В., Макарчук В.В. Деякі правові аспекти трудової міграції.....	53
Нечепоренко А.О., Макарчук В.В. Смертна кара як вид покарання за злочини.....	54
Нечепоренко Д.Р., Макарчук В.В. Фіктивний шлюб під час воєнного стану.....	57
Ольшєвська О.С., Макарчук В.В. Ключові напрями реалізації державної політики у сфері національної безпеки та оборони України у 2025 році.....	60
Павленко Є.М., Макарчук В.В. Права дитини у контексті міжнародного міграційного права.....	61
Пархоменко А.Є., Макарчук В.В. Правові підстави оскарження рішення про депортацію іноземців та осіб без громадянства України.....	63